

PERFORMANCE DOOR JOAN JONAS

Produktie: Stedelijk Museum en Toneelgroep Amsterdam

"Revolted by thoughts of known places..."
a proposal...

Synopsis

"...an old man in a lion skin led a group of followers whose ears were attached to his tongue by thin gold and amber chains..."

"...een oude man in een leeuwepeltje leidde een groep volgelingen wiens oren vastzaten aan/verbonden waren met zijn tong met/d.m.v. dunne gouden en barnstenen ketens/kettingen..."

Lucianus 2e eeuw B.C.

"Sweeney Astray", in een bewerking van Seamus Heaney, is een verhaal over een Ierse koning (Suibhne) - een heidens heerser - die in strijd is met de geestelijke, St. Ronan, die probeert Sweeney's grondgebied in te nemen. Ronan vervloekt Sweeney, gek gemaakt tijdens een veldslag, en verandert hem in een schepsel, menselijk, doch gedoemd als vogel te leven. Hij zwerft door Ierland, levend op waterkers en bronwater, terwijl verscheidene pogingen gedaan worden hem gevangen te nemen. Deze verbanning uit de maatschappij stelt Sweeney in staat of dwingt hem te spreken - door zijn vervreemding in poëzie uit te drukken. Hij betreurt zijn verliezen, bezingt de natuur, beklagt zijn ontberingen, enzovoorts... Tenslotte keert hij terug, maar wordt gedood door een speer van een jaloerse echtgenoot, die hem verdacht van overspel. De vloek was vervuld/volbracht/uitgekomen.

Ik zie dit als een muziek/theater performance in een elektronische setting, dat het thema van de schuldige, misplaatste kunstenaar (persoon) overbrengt/verplaatst naar een uiteengevallen, post-moderne wereld. De traditie van een individu, dat door oorlog tot het uiterste gedreven, zich terugtrekt in de natuur, kan betrekking hebben op dat wat nu in de bijzondere chaos kan gebeuren.

Op een ander niveau, beschrijft het stuk de toverachtige vlucht, wanneer Sweeney de bomen, de dieren, de vogels en andere extatische ervaringen bezingt. Deze nogal mystieke uitdrukkingen in de vorm van vroege Ierse natuur poëzie zijn muzikaal en magisch wat betreft mogelijkheden van visuele en orale representatie.

Echter, het flinterdunne verschil tussen tussen orde en onmenselijkheid als tegenstelling, geeft het gedicht beweging/tempo. De tweedeling tussen natuur en cultuur, bijvoorbeeld, de lijst van dingen die Sweeney mist of niet mist, in tegenstelling tot waar hij naar verlangt, geven het gedicht vorm en ritme. In zijn vlucht, zijn omzwervingen, ontmoet Sweeney vooral andere eenzame figuren. Dus de hele dialoog is in solo of duet, behalve in het eerste en laatste gedeelte als hij 'thuis' is. Deze paren, tegenstellingen, vergelijkingen, geven gelegenheid te experimenteren met ideeën

over geluid/muziek/beeld/beweging etc. binnen deze bepaalde structuur.

Tenslotte, een van de belangrijkste aspecten van het gedicht is de tijd waarin het plaatsvindt; de breuk tussen het oude en nieuwe, toen het nieuwe dominante christendom botste met het oudere keltische temperament in Ierland. Op een bepaald moment werd dit een strijd tussen het mannelijke (nieuwe) en het vrouwelijke (oude). Ik heb geen belangstelling het 'nieuwe' te onderzoeken - het gaat hier om vroeger tijden toen vrouwen een bijzondere stem en aanwezigheid hadden. Dit is de subtekst van het stuk. Hiermee wil ik het toch ontroerende verhaal van Sweeney's wrede lot niet verstoren, maar zijn ter discussie stellen en de vrouwen meer inhoud geven - vooral visueel maar soms ook verbaal.

Hiervoor wil ik drie teksten invoegen als stukken in het stuk, door en/of over vrouwen uit de tijd van het gedicht - bijvoorbeeld het liefdesgedicht 'I often go to the flagstone where he once stood..' Ook de twee vrouwen en de andere man, zullen wanneer zij niet spreken in ..

Bovendien, zal het standpunt van Eorann een tegenwicht vormen tegen Sweeney's Om het ... te laten zien, het tegenover een ander te stellen, is een interessant probleem, dat andere dingen als bomen en een vergrootglas oproept. Eenvoud is in dit geval gewenst.

Joan Jonas

PERFORMANCE DOOR JOAN JONAS

Produktie: Stedelijk Museum en Toneelgroep Amsterdam

Rolverdeling

De personages in het gedicht "Sweeney Astray" zullen gespeeld worden door leden van de Toneelgroep Amsterdam.

Pierre Bokma	Sweeney
GerardJan Rijnders	mannelijke rollen (Ronan, Moling, Lynchseachan, verteller)
Sigrid Koetse	vrouwelijke rollen (....., verteller)
.....	Sweeney's vrouw
Karin Post	danseres
Harry de Wit	componist/live musicus
sopraan	Ierse zanger

Muziek

Harry de Wit componeert de muziek, gebruikmakend van een Ierse zanger, instrumenten en geluiden die direct relateren aan de ideeën in de tekst en bepaalde geluiden duidend op een Ierse context. Harry de Wit zal ook live optreden samen met een zanger. Er zal ook muziek van te voren worden opgenomen.

Luidsprekers: tenminste vier, zo geplaatst dat het geluid in de ruimte verspreid wordt.

D.A.T. en C.D., versterker, mixer, drie of vier radio microfoons, afhankelijk van het aantal acteurs, twee microfoons op standaard.

Dans

Ik ontwikkel samen met Karin Post een choreografie of dans, die zij zal uitvoeren, en die door beweging en visuele elementen bepaalde aspecten van de tekst en substekst weergeeft. De acteurs zullen ook deelnemen aan sommige ...

Video

Een videoprojector, een videocamera, een kleine monitor voor het videosysteem, een videorecorder, een mixer om over te schakelen van recorder naar camera tijdens de voorstelling. Twee diaproyectors.

Projectiescherm voor video: deelsluitmakend van de set, niet als aparte eenheid, bijv. beschilderde muur, doek, papier, etc. voor de gehele periode van repeteren en voorstelling.

Stage set

Een glasplaat op metalen frame, dik genoeg om op te staan; glas ongeveer ..., hoogte metalen frame ongeveer..

De andere delen van de set kunnen bestaan uit simpele architectonische fragmenten van hout en papier op wielen, zodat ze gemakkelijk verplaatst kunnen worden tijdens de voorstelling - misschien twee muren en een soort toren met ladder: plannen in ontwikkeling. Een wit toneelgordijn, zodanig opgehangen dat het omhoog en omlaag kan en gebruikt of niet gebruikt kan worden tijdens de voorstelling.

Geschilderde achtergrond op doek door Joan Jonas en opgehangen aan simpele roedes vanaf het plafond, die van boven af veranderd kunnen worden, bij het snel wisselen van scènes.

Verscheidene kleinere rekvisieten, van hout, metaal en papier, die voor maart 1994 ontworpen worden.

Kostuums

In samenwerking met Toneelgroep Amsterdam, betrekkelijk eenvoudige ontwerpen gebaseerd op Ierse middeleeuwse manuscript tekeningen (The Book of Kells).

Belichting

Ontwikkeling in samenwerking met Toneelgroep Amsterdam.

Zitplaatsen

Zie plattegrond Westergasfabriek.
Toneel en een tribune voor ca. 200 mensen.

Joan Jonas
Amsterdam